

DUURZAME TIPS

**VAN
HET ANDERE FRIESLAND**

KANS

**HET ANDERE
FRIESLAND**

VOORSPRONG OP DE MARKT

De vraag naar duurzame ondernemingen neemt steeds meer toe. Door actief te werken aan duurzaam ondernemen, blijf je je concurrenten voor.

KANS

**HET ANDERE
FRIESLAND**

KOSTENBESPARING

Duurzaam ondernemen levert bedrijven financiële voordelen op. Bijvoorbeeld door innovaties en een hogere productiviteit.

KANS

**HET ANDERE
FRIESLAND**

STERKERE REPUTATIE

Een bedrijf dat rekening houdt met het klimaat, straalt zowel intern als extern verantwoordelijkheid uit.

DUURZAME BEDRIJFSVOERING

Check leveranciers en vraag om duurzame varianten of keurmerken van producten.

DUURZAME BEDRIJFSVOERING

Betrek personeel in je duurzaamheids-activiteiten en richt een speciaal 'Green Team' projectgroep op om duurzame ideeën op te doen en te testen.

DUURZAME BEDRIJFSVOERING

Betrek jouw gasten in duurzaamheids-
activiteiten, organiseer bijvoorbeeld
natuurexcursies.

DUURZAME BEDRIJFSVOERING

Stimuleer personeel om op de fiets te komen (fietsenplan).

DUURZAME BEDRIJFSVOERING

Vertel jouw duurzame verhaal in je marketing & communicatie activiteiten.

RECYCLING

Verzamel organisch afval in een
composteervat. De compost is goed
voor je planten.

RECYCLING

Kijk bij alles wat je koopt of er een alternatief is van gerecycled materiaal. Bijvoorbeeld promotiemateriaal zoals pennen.

RECYCLING

Vervang plastic bekertjes voor een duurzaam alternatief. Bijvoorbeeld suikerriet, PLA en FSC-karton of hout.

RECYCLING

Hergebruik glazen potjes van bijvoorbeeld jam.
Deze kun je nog een keer gebruiken door er
kruiden of losse thee in te doen.

RECYCLING

Heb je een verblijfsaccommodatie?
Laat matrassen recycleren (retourmatras.nl)
en kies bij aankoop ook voor
duurzame (circulaire) matrassen.

RECYCLING

Maak het gasten makkelijk om
afval te scheiden.

SCHOONMAAK

Vraag gasten de handdoeken meer dan één keer te gebruiken.

SCHOONMAAK

Gebruik natuurvriendelijke afbreekbare
schoonmaakmiddelen en wasmiddelen.

SCHOONMAAK

Gebruik natuurvriendelijke en microplasticvrije zeep en shampoo (Beat the Micro Beat – BTMB app).

SCHOONMAAK

Vervang mini's in badkamers door
dispensers of soapbars.

SCHOONMAAK

Vervang chloor in zwembaden door
natuurvriendelijke alternatieven.

ETEN & DRINKEN

Kies voor fairtrade, bio en streekproducten uit het seizoen. Streekproducten komen uit de buurt (minder 'foodmiles') en seizoensproducten zijn vaak goedkoper.

ETEN & DRINKEN

Serveer 'blote' koekjes bij de koffie,
in plaats van een verpakt koekje.

ETEN & DRINKEN

Zet minder op de menukaart. Liever een klein aanbod dat smaakt naar meer, dan een uitgebreide kaart met veel voedsel voor de vuilnisbak.

ETEN & DRINKEN

Geef groente de hoofdrol in je gerechten en zet meer vegetarische gerechten op de menukaart.

ETEN & DRINKEN

Ga zelf composteren en gebruik koffiedik om oesterzwammen op te kweken.

ETEN & DRINKEN

Serveer niet meer standaard friet en salade.
Elke dag belanden hele schalen friet in de
vuilnisbak. Vraag je gasten daarom of ze
friet en/of salade willen.

AFVALVERMINDERING

Koop in grote hoeveelheden in. Dit scheelt veel verpakkingsmateriaal.

AFVALVERMINDERING

Vraag gasten of ze koffiemelk/suiker gebruiken.
Vervang monoverpakkingen sowieso liever voor
kannetjes melk en een suikerpot.

AFVALVERMINDERING

Vermijd monoverpakkingen bij bijvoorbeeld het ontbijt. Per stuk verpakte producten leidt tot veel afval.

AFVALVERMINDERING

Maak een 'no waste' kast voor op de camping of het vakantiepark. Een plek waar gasten hun halve pak rijst of laatste aardappels kunnen achterlaten voor andere gasten.

AFVALVERMINDERING

Sluit je aan bij 'Too Good to Go' of andere organisaties tegen voedselverspilling.

BIODIVERSITEIT

Vervang asfalt en beton waar mogelijk voor andere (waterdoorlatende) materialen (graskeien, grasbetontegels, grind etc).

BIODIVERSITEIT

Minder maaien, meer zaaien! Zeker in het voorjaar kan de natuur profiteren van minder maaibewegingen.

BIODIVERSITEIT

Kies voor inheemse bomen en struiken en varieer. Een monocultuur draagt minder bij aan biodiversiteit en is gevoeliger voor plagen.

BIODIVERSITEIT

Leg bloemenborders aan en plaats een insectenhotel/bijenkast(en).

BIODIVERSITEIT

Begin een moes- kruiden- en/of pluktuin.

GEBOUWEN & TERREINEN

Kies voor gerecyclede bouwmaterialen
en vraag aannemers en installateurs naar
duurzame opties.

GEBOUWEN & TERREINEN

Verminder afval. Kijk bij alles wat je weg wilt gooien of er nog een tweede leven mogelijk is. Recyclen dus!

GEBOUWEN & TERREINEN

Leg de kantoorartikelen eens onder de loep.
Zijn deze duurzaam? (o.a. pennen en gebruik
FSC papier).

GEBOUWEN & TERREINEN

Hoe groen is jouw terras? Met verrijdbare plantenbakken, of groene schuttingwanden maak je het ook nog eens gezellig!

GEBOUWEN & TERREINEN

Investeer in speeltoestellen en buitenmeubilair van duurzame materialen.

ENERGIEVERBRUIK

Maak in het laagseizoen waar mogelijk gebruik van minder koelkasten/vriezers.

ENERGIEVERBRUIK

Aanwezigheids- of tijdsschakelaars besparen energie en voorkomen dat bijvoorbeeld lampen onnodig aanstaan.

ENERGIEVERBRUIK

Ventileren is profiteren – wist je dat het regelmatig ventileren van ruimtes de stookkosten verlaagt? Droge en schone lucht verwarmt sneller!

ENERGIEVERBRUIK

Maak voor buitenverlichting gebruik van verlichting op zonne-energie.

ENERGIEVERBRUIK

Investeer in duurzame energiebronnen, zoals zonnepanelen of een windmolen.

ENERGIEVERBRUIK

Kies voor een leverancier van Groene Stroom.

WATERVERBRUIK

Bespaar water met waterbesparende kranen en douchekoppen en stimuleer uw gast om maximaal 3 minuten te douchen (douche zandloper).

WATERVERBRUIK

Overweeg regenwatertoiletten. Regenwater bevat geen kalk en is heerlijk zacht.

WATERVERBRUIK

Bespaar water op het toilet met een stopknop,
dubbelspoelknop of direct flush systeem.

WATERVERBRUIK

Gebruik een regenton om water op te vangen voor het bewateren van planten of leg drains aan op het terrein om het water zo veel mogelijk te verspreiden. Hoe meer drains, hoe minder je hoeft te sproeien in droge tijden.

WATERVERBRUIK

Laat vaatwassers niet half leeg draaien. Wist je dat met de hand voorspoelen maar zelden nodig is? Zeker niet met warm water.